

2012:03

Utveckling av elnätsavgifter 2011-2012

Sammanfattning

PM:et visar den reala prisutvecklingen av nätavgifterna. Det aggregerade värdet för samtliga elnätsföretag är ett medelvärde som är viktat på antal lågspänningsabonnenter per redovisningsenhet.

Energimarknadsinspektionen (EI) samlar i januari varje år in uppgifter om elnätsföretagens nätavgifter. Uppgifterna används i inspektionens granskningar av elnätsmonopolen samt till analyser och statistik. Den här sammanställningen baseras på nätföretagens inlämnade uppgifter för 2004-2012 och är inte en bedömning av skäligheten i avgifterna. EI har särskilt studerat prisökningarna hos de tre stora nätföretagen E.ON, Fortum och Vattenfall, då dessa företagen en stor del av de totala antalet kunder.

Utvecklingen av nätavgifter har mellan åren 2004-2008 varit stabil. Efter 2008 ökade avgifterna fram till 2010, men under de senaste två åren kan det konstateras att ökningstakten har avtagit. Av tabell 1¹ framgår att hushållskunderna har fått höjda nätavgifter, medan de större säkringskunderna har fått sänkningar. Hushållskundernas nätavgift har ökat med 0,4-3,1 procent mellan 2011 och 2012, medan de stora säkringskunderna har fått sänkningar med 1,9 till 3,3 procent.

E.ON:s lägenhetskunder har jämfört med föregående år fått sänkta avgifter med 3,4 procent medan företagets övriga hushållskunder har fått höjningar, som dock är mindre än den totala medelhöjningen. Det kan konstateras att E.ON:s högre säkringskunder har fått höjningar samtidigt som genomsnittstypkunden har fått en sänkt nätavgift.

---

¹ Tabell 1 visar den reala prisutvecklingen. Det aggregerade värdet för samtliga elnätsföretag är ett viktat medelvärde. Medelvärdet är viktat på antal lågspänningsabonnenter per redovisningsenhet. Medelvärdet för E.ON, Fortum och Vattenfall är ej viktat.

Fortums hushållskunder har överlag fått mindre avgiftsökningar än medelvärdet bland nätföretagen. Lägenhetskunderna har fått en ökning på 0,2 procent vilket är 0,2 procent under medel. Villakunder med 16 A säkring ligger strax under medel med sina 2,5 procent medan villakunderna med 20 A säkring ligger en knapp procentenhet under medeltalet.

Vattenfall har inte genomfört några avgiftsförändringar för 2012 per den 1 januari samma år, vilket efter beaktande av index innebär en minskning av nätavgiften med 1,8 procent.

Tabell 1 Översikt reala prisökningar

Nätavgifter	Prisförändring 2011-2012			
	Samtliga företag	E.ON	Fortum	Vattenfall
2011-2012				
Lägenhet 16A, 2 000 kWh/år	0,4%	-3,4%	0,2%	-1,8%
Villa 16A, 5 000 kWh/år	3,1%	2,3%	2,5%	-1,8%
Villa 20A, 20 000 kWh/år	1,9%	0,8%	1,0%	-1,8%
125A, 125 000 kWh /år	-1,9%	2,0%	*	*
160A, 190 000 kWh/år	-3,3%	0,9%	*	*

Källa: Energimarknadsinspektionen

* Avgiftskategorin finns inte

Nätavgift

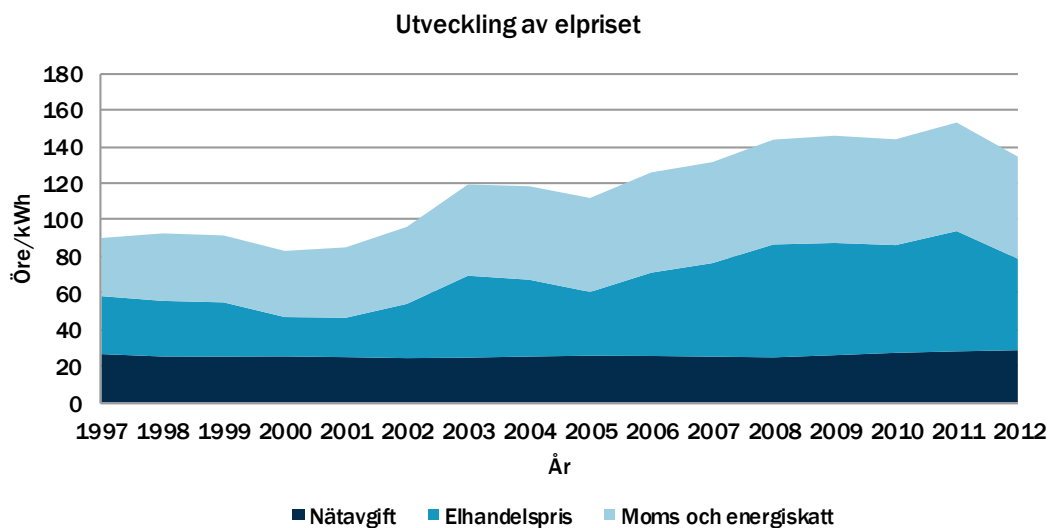
Utformningen av elnätsavgiften varierar mellan företag men vanligen består den av två delar. En fast årsavgift och en rörlig överföringsavgift som tillsammans utgör kundens totala elnätsavgift. Kundens huvudsäkning avgör i regel storleken på den fasta avgiften. Priset på den rörliga överföringsavgiften anges i öre per överförd kilowattimme. Det finns dock företag som har nätavgifter som endast består av en fast eller en rörlig del. För större kunder med effektabonnemang består nätavgiften normalt av tre komponenter: fast avgift, energiberoende avgift samt en effektagift prissatt efter abonnerad effekt.

Elprisets utveckling

När elmarknaden avreglerades separerades produktion av och handel med el från elnätsverksamheten. Produktion och handel sker på en konkurrensutsatt marknad medan nätverksamheten är ett naturligt monopol. Energimarknadsinspektionen har tillsyn över elnätsverksamheten och ansvarar för granskning av nätföretagens nätavgifter.

Av figur 1², som består av data från kunder med 20 A säkring och en förbrukning på 20 000 kWh per år, framgår att nätavgiften sedan 1997 har haft en stabil utveckling. Prisvariationerna rörande elhandel och skatt har gett störst utslag på kundernas totala elpris³.

Figur 1 Real förändring av den sammanlagda elkostnaden för villa 20A med en förbrukning på 20 000 kWh/år

Källa: Energimarknadsinspektionen

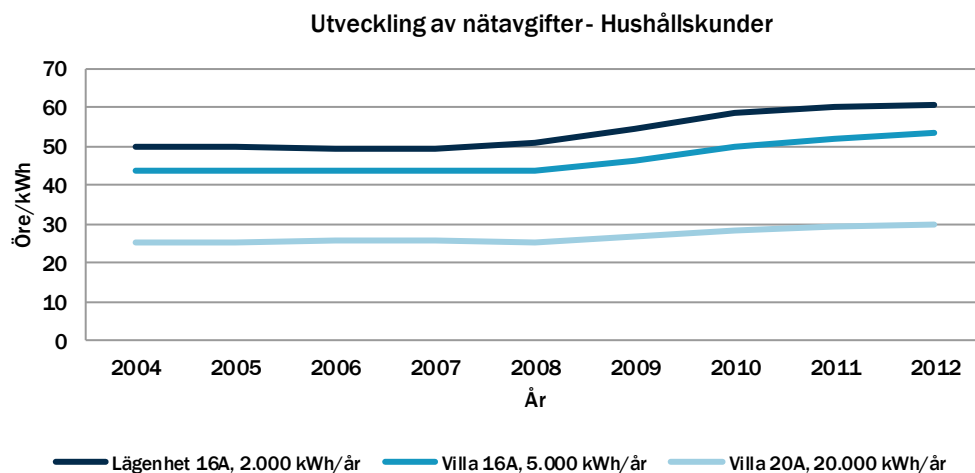
² Medelvärde uppräknat i 2012 års prisnivå, ej viktat.

³ Elhandelspriset är fram till och med 2009 baserat på ettårsavtal per den 1 januari respektive år. Från och med 2010 används ett månadsmedel från Elpriskollen för ettårsavtal i januari.

Nätavgifternas prisutveckling

Utvecklingen av nätavgifter för hushållskunder har mellan åren 2004-2008 varit stabil, se figur 2⁴. Efter 2008 ökade avgifterna fram till 2010, men de senaste två åren kan det konstateras att ökningstakten har avtagit. För 2011 till 2012 har avgiftsökningarna uppgått till 0,4 procent för lägenhetskunder, 3,1 procent för villakunder med 16 A säkring och med 1,9 procent för typkunden villa 20 A säkring. I kronor blir ökningen motsvarande 5, 8 och 111 kronor per år.

Figur 2 Real utveckling av nätavgifter för hushållskunder

Källa: Energimarknadsinspektionen

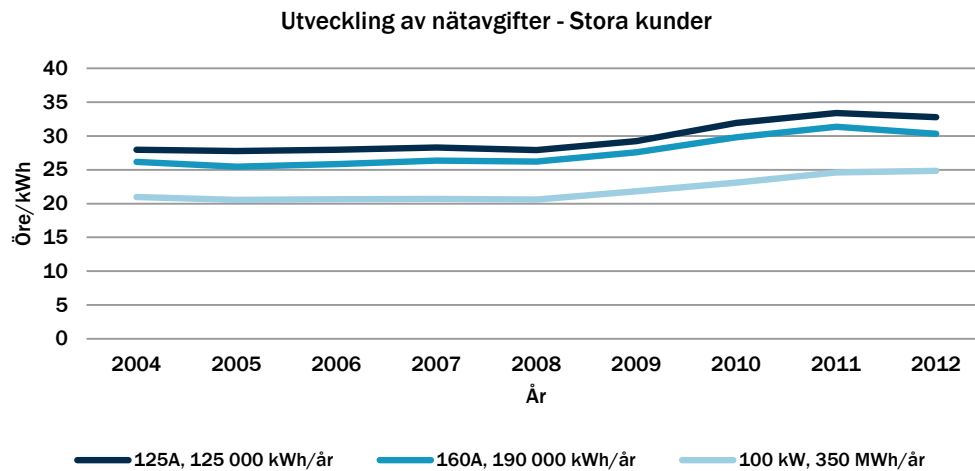
Utvecklingen för kunder med högre säkringsabonnemang har liknat den för hushållskunder, se figur 3⁵. Åren 2004-2008 har avgifterna legat på en stabil nivå, för att sedan öka fram till en topp året 2011. Till 2012 har avgifterna gått ner en aning för typkunderna 125 A 125 MWh/år och 160 A 190 MWh/år. För typkunden 100 kW, 350 MWh/år syns i figuren en flackare kurva och därmed en något mindre ökning än tidigare år.

För typkunderna 125 A och 160 A är avgifterna den 1 januari 2012 1,9 respektive 3,3 procent lägre än motsvarande siffra 2011. Det innebär minskningar med 797 och 1 948 kronor per år för respektive typkund. Noterbart är att antalet abonnemang med dessa spännings- och förbrukningstal har sjunkit med omkring 35 procent jämfört med 2011. Dessa abonnemang har i stor utsträckning övergått till effektabonnemang. För typkunden 100 kW, 350 MWh har ökningen varit marginell, 0,8 procent eller 702 kronor per år.

⁴ Figur 2 är beräknad med medelvärdet uppräknat i 2012 års prisnivå, viktat med antal lågspänningsabonnemang per redovisningsenhet.

⁵ Figur 3 är beräknad med medelvärdet uppräknat i 2012 års prisnivå, viktat med antal lågspänningsabonnemang per redovisningsenhet.

Figur 3 Real utveckling av nätavgifter för högre säkringskunder

Källa: Energimarknadsinspektionen

E.ON Elnät Sverige AB (inklusive Stockholm)

E.ON har tre redovisningsenheter för lokalnätverksamhet, dessa är E.ON Elnät Sverige AB (inklusive Kungsbacka och Västbo), E.ON Elnät Stockholm AB och E.ON Elnät Sverige AB (Nord). Nätavgifterna varierar mellan områdena.

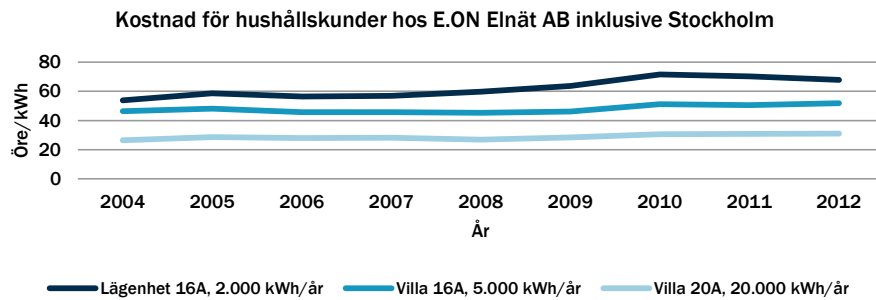
Utvecklingen av nätavgifter för hushållskunder hos E.ON, har varit stabil under åren 2004-2007. För åren 2008-2010 skedde en avgiftshöjning, där lägenhetskunderna fick den största höjningen. Sedan 2010 har prisförändringen varit förhållandevis liten. Lägenhetskunder har fått något sänkta nätavgifter, medan villakunder har fått en mindre ökning.

Lägenhetskunder har vid övergången till 2012 fått en sänkt nätavgift med 3,4 procent, vilket motsvarar en sänkning med cirka 48 kronor per år. Motsvarande siffra för Villakunder med 16 A säkring var 2,3 procent eller 57 kronor per år. Nätavgiften för villakunder med elvärme har vid övergången till 2012 ökat med cirka 0,8 procent, vilket motsvarar en höjning med 52 kronor per år.

Figur 4⁶ visar hur nätavgiften för tre olika typer av hushållskunder har utvecklats under åren 2004-2012.

⁶ Ej viktat medelvärde, uppräknat till 2012 års prisnivå med konsumentprisindex.

Figur 4 Real utveckling av nätavgifter för E.ON:s hushållskunder

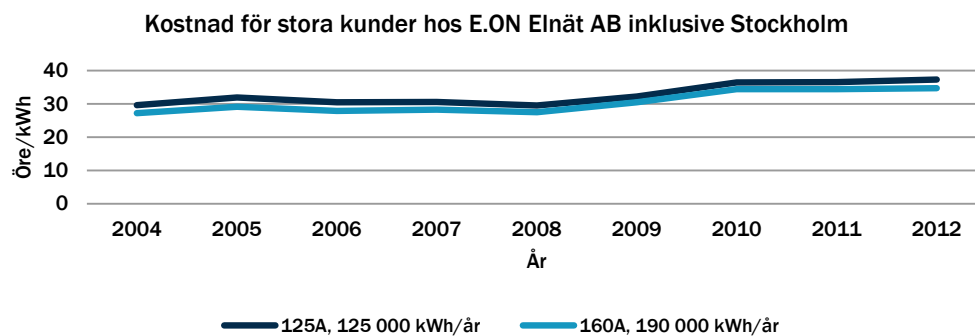
Källa: Energimarknadsinspektionen

Utvecklingen av nätavgifter för företagskunder hos E.ON har varit stabil under åren 2004-2007. För åren 2008-2010 ökade avgifterna för att sedan stabiliseras igen 2011-2012.

Mellan åren 2011 och 2012 ökade nätavgiften med omkring 2 procent för en kund med 125A, vilket motsvarar 922 kronor per år. Förändringen har varit något mindre för kunder med 160A. Nätavgiften ökade med cirka 0,8 procent, vilket motsvarar 559 kronor per år.

Figur 5⁷ visar hur nätavgiften för två typer av stora kunder har utvecklats under åren 2004-2012.

Figur 5 Real utveckling av nätavgifter för E.ON:s högre säkringskunder

Källa: Energimarknadsinspektionen

⁷ Ej viktat medelvärde, uppräknat till 2012 års prisnivå med konsumentprisindex.

Fortum Distribution AB

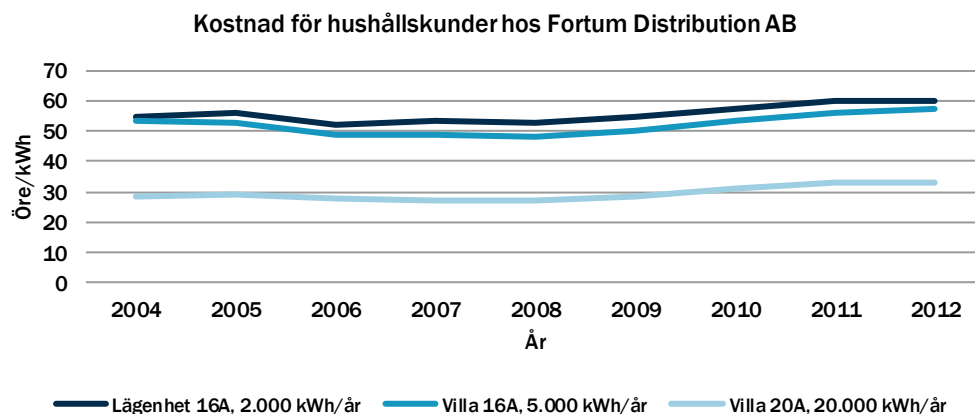
Fortum har fyra redovisningsenheter. Dessa är Storstockholm, Södra Norrland och Dalarna, Västkusten samt Västra Svealand. Nätavgifterna skiljer sig mellan de olika områdena.

Utvecklingen av nätavgifter för hushållskunder hos Fortum har varit förhållandevis stabil under åren 2004-2008, där det totalt har skett en liten avgiftsminskning under perioden. För åren 2009-2010 har dock avgifterna ökat i en högre grad. Under åren 2011 och 2012 har ökningen avtagit.

Nätavgiften för lägenhetskunder har för 2012 ökat med 0,2 procent, vilket motsvarar en ökning med cirka 2 kronor per år. Motsvarande siffra för villakunder med 16 A säkring var 2,5 procent eller 70 kronor per år. Avgifterna för villakunder med elvärme har för 2012 ökat med cirka 1 procent, vilket motsvarar en höjning med 64 kronor per år.

Figur 6⁸ visar hur nätavgiften för tre olika typer av hushållskunder har utvecklats under åren 2004-2012.

Figur 6 Real utveckling av nätavgifter för Fortums hushållskunder

Källa: Energimarknadsinspektionen

Nätavgifterna för företagskunderna hos Fortum har haft en stabil utveckling under åren 2004-2007. För åren 2008-2010 har dock avgifterna gått upp där den största avgiftshöjningen skedde åren 2009 och 2010. För kunder med 100 kW har avgifterna fortsatt stiga under åren 2011 och 2012. För kunder med 63 A säkring har avgiften varit stabil under åren 2011 och 2012.

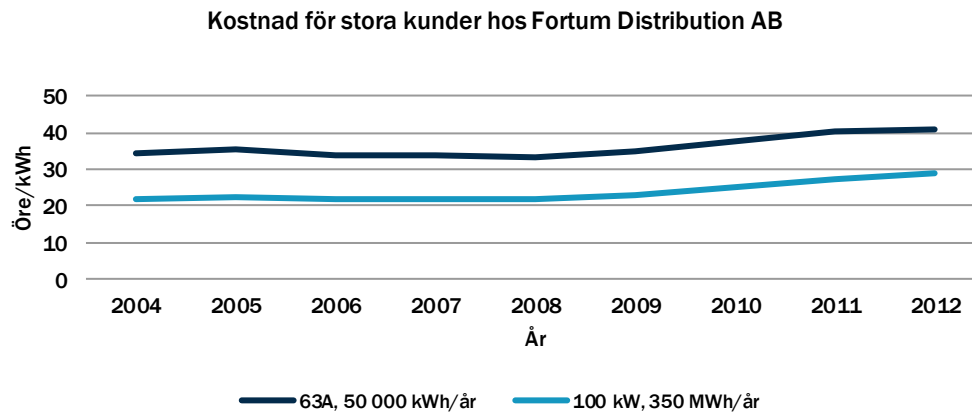
Mellan åren 2011 och 2012 ökade nätavgiften med omkring 1,5 procent för en kund med 63A, vilket motsvarar 306 kronor per år. Förändringen har varit större för kunder med 100 kW. Nätavgiften ökade under 2012 med cirka 7,7 procent, vilket motsvarar en höjning på cirka 7 262 kronor per år.

⁸ Ej viktat medelvärde, uppräknat till 2012 års prisnivå med konsumentprisindex.

Fortum har genomfört förändringar i avgiftsstrukturen. För säkringskunder över 63 A är effekttariffen sedan 2012 obligatorisk.

Figur 7⁹ visar hur nätavgiften för två olika typer av stora kunder har utvecklats under åren 2004-2012.

Figur 7 Real utveckling av nätavgifter för Fortums högre säkringskunder

Källa: Energimarknadsinspektionen

Vattenfall Eldistribution AB

Vattenfall har två redovisningsenheter för lokalnätsverksamhet, Norrnät samt Södra och Mellersta. Nätavgifterna skiljer sig mellan de olika områdena.

Utvecklingen av nätavgifter för hushållskunderna hos Vattenfall har varit stabil under åren 2004-2007. För åren 2008-2011 har dock avgifterna gått upp där den största avgiftshöjningen har skett för lägenhetskunder och villakunder med 16 A säkring. Nätavgifterna för Vattenfalls hushållskunder har varit oförändrade mellan åren 2011 och 2012, men på grund av inflationen har avgifterna för 2012 minskat.

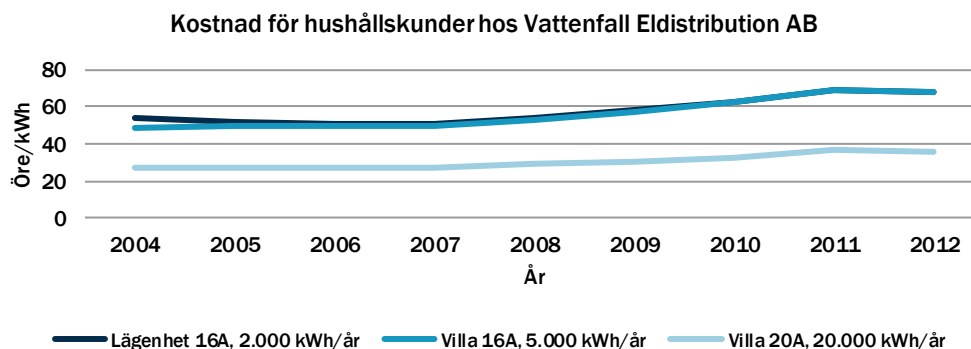
Figur 8¹⁰ visar hur nätavgiften för tre olika typer av hushållskunder har utvecklats under åren 2004-2012

⁹ Ej viktat medelvärde, uppräknat till 2012 års prisnivå med konsumentprisindex.

¹⁰ Ej viktat medelvärde, uppräknat till 2012 års prisnivå med konsumentprisindex.

Figur 8 Real utveckling av nätavgifter för Vattenfalls hushållskunder

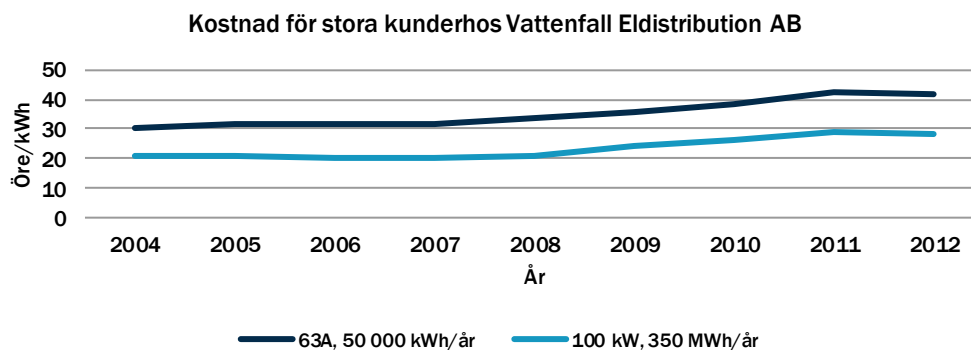

Källa: Energimarknadsinspektionen

Nätavgifterna för företagskunder hos Vattenfall har haft en stabil utveckling under åren 2004-2007. För åren 2008-2011 har dock avgifterna stigit för kunder med 63 A säkring, för att minska något under 2012. För kunder med 100 kW har avgiften stigit mellan åren 2009 och 2011. Nätavgifterna för Vattenfalls företagskunder har varit oförändrade mellan åren 2011 och 2012, men på grund av inflationen har avgifterna för 2012 minskat.

Figur 9¹¹ visar hur nätavgiften för två olika typer av stora kunder har utvecklats under åren 2004-2012.

Figur 9 Real utveckling av nätavgifter för Vattenfalls högre säkringskunder

Källa: Energimarknadsinspektionen

¹¹ Ej viktat medelvärde, uppräknat till 2012 års prisnivå med konsumentprisindex.

Energimarknadsinspektionens granskning av nätavgifter

EI granskar samtliga nätföretags avgifter varje år. Under hösten 2011 har inspektionen granskat 2010 års intäkter från nätverksamhet för 164 redovisningsenheter.

Sammanlagt har 48 elnätsföretag meddelats om fortsatt tillsyn av nätavgifterna enligt 12 kap. 3 a § ellagen. Dessa företag har meddelats om fortsatt tillsyn på grund av följande:

- För fyra redovisningsenheter har inte granskningen kunnat genomföras med anledning av att EI, på grund av samredovisningsbeslut, saknar de uppgifter som krävs för granskningen.
- Tre redovisningsenheter har brutet räkenskapsår vilket innebär att uppgifterna för 2010 år verksamhet inte inkommit till EI vid tidpunkten då granskningen genomfördes.
- De resterande 41 nätföretagen har under 2010 haft verkliga intäkter som överskridit den godkända nivån enligt nuvarande regleringsmodell.

Under 2012 kommer inspektionen att granska nätföretagens avgifter för 2011. Då ska även granskningen för 2010 års nätavgifter färdigställas för de företag som blivit meddelade om fortsatt tillsyn.

Efter att skälighetsbedömningen av 2011 års nätavgifter är klar avser inspektionen göra en samlad bedömning av resultaten för åren 2008-2011 för de företag som har meddelats om fortsatt tillsyn. Därvid sker en bedömning av om nätavgifterna ska justeras.

Mer om granskningen av elnätsföretagens nätavgifter för 2010 går att läsa i EI:s årliga granskning av lokalnätsföretagens avgifter, EI R2011:12 Bedömning av elnätsföretagens nätavgifter 2010.

Den 16 juni 2009 beslutade riksdagen om ändringar i ellagen (1997:857) som innebär att elnätstarriffernas skälighet ska granskas på förhand. Detta innebär i huvuddrag att EI från och med år 2012 beslutar hur stora elnätsföretagens intäkter får vara genom en så kallad intäktsram för en fyraårsperiod. Under hösten 2011 beslutade EI intäktsramar för perioden 2012-2015.